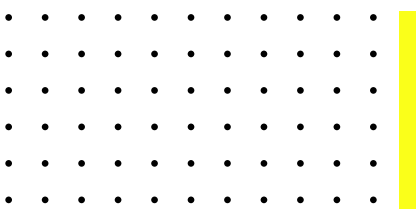


# **Pedagogisch beleidsplan Nummereen Kinderopvang**

Buitenschoolse opvang  
Dagopvang  
Peuterprogramma

# Inhoudsopgave





# 1

## Visie, missie en kernwaarden



*Welkom in het pedagogisch beleidsplan van Nummereen Kinderopvang. Wie zijn we, wat bieden we en hoe doen we dat? Je leest het in dit pedagogisch beleidsplan.*

Bij ons krijgen **kinderen** de kans om te spelen, zich te ontwikkelen en vriendjes en vriendinnetjes te maken. We creëren een omgeving waarin ze zich veilig en vertrouwd voelen en waar ze kunnen leren van én met elkaar. Op hun eigen tempo en eigen wijze. We zorgen daarbij voor een goede balans tussen rust en activiteiten en tussen structuur en flexibiliteit. Wij geven kinderen de ruimte om te doen, te proberen en te ontdekken. Om te kijken, te imiteren en mee te helpen. Wij geven alle kinderen de kans zich spelenderwijs te ontwikkelen tot gelukkige, krachtige en sociaalvaardige mensen. Bij ons komt het kind op de eerste plaats!

Bij ons werken **pedagogisch professionals** die emotioneel betrokken zijn bij de kinderen. Medewerkers die zorgen voor een goede balans tussen fysieke en emotionele veiligheid en de behoeften van kinderen om te bewegen en exploreren. Ze zijn een steun en stimulans voor kinderen. Ze zijn in staat om een positieve sfeer te scheppen met goede en vertrouwde relaties met kinderen én ouders. Onze pedagogisch medewerkers zijn positief in hun contacten. Bij ons maken de pedagogisch medewerkers een wereld van verschil.

We ondersteunen **ouders** door het bieden van hoogwaardige opvang. We hebben oog en respect voor individuele verschillen tussen kinderen en ouders. We zien ouders als onze pedagogisch partners; we dragen samen verantwoordelijkheid voor de opvoeding en ontwikkelingsstimulering van het kind. Een goede onderlinge communicatie vinden we dan ook belangrijk want dit zorgt voor inzicht en betrokkenheid. We streven naar wederzijds begrip, respect, vertrouwen en waardering. We trekken samen op. Bij ons vormt een goede samenwerking met ouders de basis.

Bij ons is binnen en buiten volop **ruimte** voor bewegen en ontspannen. We zorgen voor een gezonde, hygiënische en veilige omgeving waar kinderen met een diversiteit aan spel materiaal alleen of samen kunnen spelen. Bij ons kunnen kinderen zich vrij bewegen met aanvaardbare risico's op een bult of een schaafwond.

Bij ons kunnen **partners** terecht voor afstemming en samenwerking. Het basisonderwijs als partner om inhoudelijke aspecten en praktische aangelegenheden te coördineren. En zorginstellingen als expert wanneer we kinderen en gezinnen extra willen ondersteunen. Maar we zien ook het beroepsonderwijs als partner. Hiermee stemmen we af over het opleiden en begeleiden van toekomstige pedagogisch medewerkers. Wij zijn overtuigd van de meerwaarde van goede relaties en contacten met de wereld buiten Nummereen. Bij ons zijn partners cruciaal om te blijven professionaliseren.

HOE DOEN WE DAT? >

Dat lees je in dit pedagogisch beleid. Binnen dezelfde visie, missie en doelen maken we voor dagopvang, buitenschoolse opvang en het peuterprogramma eigen keuzes en leggen we eigen accenten. Onze missie 'met plezier samen groeien' heeft als doel de pedagogische kwaliteit te behouden, te verhogen en uit te dragen.

Dit beleidsplan heeft een algemene bijlage waarin staat beschreven hoe Nummereen Kinderopvang uitvoering geeft aan het pedagogisch beleid conform de wettelijke doelen. Hoe dit op de locatie is georganiseerd staat specifiek beschreven in het locatiegebonden werkplan.

Bij de totstandkoming van dit beleidsplan zijn alle geledingen binnen Nummereen Kinderopvang betrokken: de pedagogisch medewerkers, oudercommissie, ondernemersraad, teamcoaches en directie. Hierdoor heeft het pedagogisch beleidsplan een breed draagvlak binnen onze organisatie.



'MET PLEZIER  
SAMEN  
GROEIEN'

**Samen** zorgen we voor steeds weer een leuke en uitdagende dag bij Nummereen. Kinderopvang is teamwork. Teamwork betekent voor ons dat pedagogisch medewerkers elkaar steunen in het opvangen, opvoeden en laten groeien van kinderen. Ze overleggen, vullen elkaar aan en inspireren elkaar. Daarbij hebben pedagogisch medewerkers ook altijd aandacht voor de ouders en samenwerkingspartners zoals basisonderwijs, zorginstellingen en GGD. Open contact, een goede band en wederzijds vertrouwen zijn hierbij heel belangrijk. Samen met anderen ontstaan de beste kansen en resultaten.

**Met plezier** Samen groeien doen we vooral met plezier. De kinderen een leuke dag bezorgen, dat is de kern van ons werk. Want als het kind een leuke dag heeft, beleeft de medewerker dat net zo. We stralen dit plezier uit en geven het graag door aan anderen.

**Groeien** We zien kinderen bij ons letterlijk (op) groeien. Van onderzoekende maar afhankelijke baby, tot sterke, behendige tieners die hun eigen identiteit ontwikkelen. Wij laten kinderen leren en ontwikkelen door te kijken naar de zone van naaste ontwikkeling, door hen steeds een stapje verder te bieden dan wat ze al kunnen. Dat werkt voor onze medewerkers net zo. Vanuit een coachende houding gaan we samen op zoek naar ontwikkelingskansen om het beste uit onszelf te halen. Groei betekent voor ons ook vooruitgang, uitbreiding en beweging. We vinden het belangrijk om te innoveren als zaken beter kunnen of een externe aanleiding er om vraagt. Zowel op pedagogisch als maatschappelijk vlak. Met draagvlak en betrokkenheid van medewerkers, ouders en partners.



**Kernwaarden**

Onze kernwaarden vormen de basis waarop we ons beleid baseren. Bij alles wat we doen, liggen deze waarden ten grondslag aan onze manier van werken. De kernwaarden geven onder andere aan wat het fundament is van de visie en cultuur van onze organisatie, hoe we werken en waar we voor staan. Daarom vinden we het heel belangrijk om ze hier toe te lichten!

**Verbindend**

Samen staan we sterker! We koesteren sterke banden met ouders, basisscholen, gemeenten en lokale ondernemers om een rijk aanbod voor kinderen te realiseren.

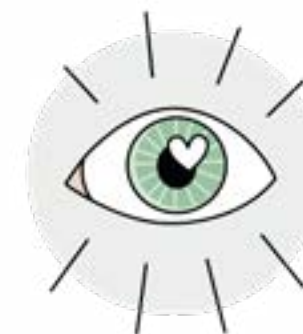


**Lef**

Nummereen Kinderopvang heeft het lef om te innoveren en nieuwe mogelijkheden te verkennen. We moedigen kinderen aan om hun eigen lef te tonen en te ontdekken wat ze kunnen.

**Persoonlijk**

Elk kind is uniek en krijgt bij ons persoonlijke aandacht en zorg. We creëren een warme en liefdevolle omgeving waarin kinderen zich thuis voelen en spelen in op de interesses van elk kind.



**Plezier**

Plezier maakt onderdeel uit van onze missie. Het hebben van plezier vinden we namelijk een vereiste. We zorgen ervoor dat zowel medewerkers als kinderen zich bij ons kunnen ontwikkelen en tegelijkertijd veel plezier beleven. Dat gaat hand in hand!





# 2 Het kind op de eerste plaats

Een veilige basis creëren voor ieder kind, dat is ons uitgangspunt. We willen dat kinderen zich prettig, geborgen en op hun gemak voelen. Want wanneer dat het geval is, kunnen kinderen gaan ontdekken op zoek naar nieuwe avonturen. Hoe creëren we die veilige basis?

> Kinderen zijn bij ons fysiek veilig. Onze binnen- en buitenruimtes en spelmaterialen zijn verantwoord en voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. Er is aandacht voor gezonde voeding en voldoende beweging. Over hygiëne en veiligheid hebben we duidelijke regels en afspraken.

> Kinderen kunnen bij ons zichzelf zijn. We zorgen voor een prettige en positieve groepssfeer, met een voorspelbaar dagritme en duidelijke regels en afspraken. Onze pedagogisch medewerkers beheersen interactievaardigheden om goed te kijken én luisteren naar kinderen. We investeren in een goede band met hun ouders.

## Wennen

Tijdens het wenproces bouwen de pedagogisch medewerkers met ieder kind een persoonlijke relatie op waarin de basis wordt gelegd voor een gevoel van vertrouwen en veiligheid. Het kind krijgt een vaste stamgroep met vaste pedagogisch medewerkers. Ieder kind heeft de mogelijkheid om een dag(deel) te komen oefenen. Dit gebeurt altijd in overleg met ouders. Ieder kind reageert anders op het wennen in een groep. Het ene kind bekijkt alles van een afstandje of zit het liefst even op schoot bij de pedagogisch medewerker, terwijl een ander kind zich meteen tussen de kinderen mengt.



De pedagogisch medewerkers ondersteunen bij de onderlinge communicatie tussen de kinderen en helpen kinderen zich op hun gemak te voelen. Op de locatie verzorgt de vaste professional het kind om een vertrouwensrelatie op te bouwen. Denk bijvoorbeeld aan het in- en uit bed halen of het geven van een flesvoeding. Als het kind naar een andere groep gaat, maakt het daar opnieuw een wenproces door. We bereiden het kind hierop voor door te gaan oefenen op de andere groep en hierover te praten met het kind, tijdens een kringgesprek en met de ouders.

## Overgang dagopvang naar bso

Als het kind ook voor het eerst naar school gaat is dit vaak een spannende periode. Er is daarom zo nodig een overdracht van leerkracht naar pedagogisch medewerker zodat de ouder 's avonds geïnformeerd kan worden over de dag op school.

## Dagopvang en peuterprogramma

Spelen is de natuurlijke manier van jonge kinderen om te leren en hun omgeving te verkennen. Spelen geeft plezier en natuurlijke motivatie om te oefenen met vaardigheden als lopen, praten, waarnemen, denken, onthouden en samenspelen. Tijdens spel leren kinderen het meest. Door te voelen, te proeven, te ruiken, te horen, te ervaren en te doen. En ook door te kijken, te imiteren en te herhalen. Ieder kind doet dit op zijn eigen tempo en eigen manier. We zorgen dan ook voor mogelijkheden om het spel voor kinderen te verrijken zodat we de ontwikkeling van kinderen doelbewust stimuleren.

## Uitgebreid peuterprogramma

Sommige kinderen hebben een verhoogd risico op een ontwikkelingsachterstand. Bijvoorbeeld door onvoldoende taalaanbod in de omgeving, een stoornis of een afwijkend verloop van de ontwikkeling. Een ontwikkelingsachterstand bij kinderen wordt gesignaleerd door de GGD (het consultatiebureau) of op de dagopvang. De GGD kan in dat geval een indicatie afgeven. Dat wil zeggen dat peuters vanaf 2-2,5 jaar (afhankelijk van de leeftijdsbepaling in de betreffende gemeente) in aanmerking komen voor ons uitgebreide peuterprogramma. Het kind komt dan zestien uur in de week bij ons, verdeeld over vier ochtenden. Zo kunnen we de ontwikkeling van kinderen met een ontwikkelingsachterstand extra stimuleren. De pedagogische middelen die we tijdens deze ochtenden inzetten, beschrijven we uitgebreid in 2.2.

## Beschermen en loslaten

Naarmate kinderen ouder worden of langer naar de opvang gaan, verandert de manier waarop onze pedagogisch medewerkers zorgen voor veiligheid en welbevinden. Zij hanteren de balans tussen beschermen en loslaten bij iedere (leeftijds)fase weer anders. Kinderen worden steeds zelfstandiger en dat vinden we belangrijk! Het stimuleert hun zelfvertrouwen en gevoel van eigenwaarde.

## Buitenschoolse opvang

Zodra kinderen naar school gaan krijgen ze een verdeling van hun dag: 'schooltijd' en 'vrije tijd'. Onze buitenschoolse opvang, de zogeheten Clup, vindt plaats in de vrije tijd van kinderen. Bij vrije tijd denken wij aan rust, zelf kiezen, initiatief nemen, eigen interesse volgen en soms zelfs ook je mogen vervelen. Wij geven kinderen vooral tijd en ruimte om lekker te spelen. We activeren ze daarin. Spelen is voor kinderen een bron van plezier, ontwikkeling en sociaal leren. Dat sociaal leren lukt het beste in een positieve groep. Ons doel is dan ook om een positieve Clup te creëren. Een hechte groep waar kinderen aardig zijn voor elkaar en oog hebben voor elkaar, waar ruimte is om even op jezelf te kunnen zijn en waar kinderen conflicten maken maar die ook weer op willen lossen. We streven ernaar dat onze bso een chille, gezellige en gave Clup is, waar kinderen graag bij willen horen!

## Risicovol spel

Risicovol spel is onderdeel van ons aanbod bij de dagopvang, peuterprogramma en buitenschoolse opvang. Onder risicovol spel verstaan we dat kinderen spannende, uitdagende en avontuurlijke activiteiten beleven, waarbij ze hun grenzen kunnen verleggen en de kans op een (kleine) verwonding bestaat. Zo mogen kinderen klimmen in een klimtoestel met zachte ondergrond, maar niet in de omheining. Of buiten heel hard rennen of fietsen, maar niet binnen tussen het meubilair. Ze mogen meehelpen met fruit en groenten snijden of stoeien in de gymzaal. We geven suggesties met een goede balans tussen waar we een kind in willen uitdagen en waar we het in moeten beschermen. Op die manier kunnen de kinderen letterlijk met vallen en opstaan de wereld ontdekken.

## 2.1 PEDAGOGISCHE DOELEN

Naast de veilige basis zijn er nog drie andere pedagogische doelen die tijdens ons dagelijks werken met kinderen centraal staan. Alle pedagogische doelen hebben met elkaar te maken en zijn verankerd in alles wat er binnen de dagopvang, het peuterprogramma of de buitenschoolse opvang gebeurt. Iedere situatie geeft nieuwe kansen om aan de pedagogische doelen te werken. Een positieve benadering staat hierbij altijd voorop.

Als kinderopvang hebben we grote invloed op de ontwikkeling van bepaalde competenties van kinderen. We willen bereiken dat kinderen trots zijn op wat ze kunnen. Dat ze aan ons en hun ouders zeggen: 'Kijk, ik kan het zelf!'.

### 2.1.1 Persoonlijke competenties

Kinderen krijgen bij ons de kans om hun persoonlijke competenties te ontwikkelen. Bijvoorbeeld competenties om voor zichzelf te willen zorgen en te weten wat ze goed kunnen. We willen bereiken dat kinderen in staat zijn om problemen aan te pakken en zich aan te passen aan (veranderende) situaties. Hoe? We kijken goed wat kinderen nodig hebben voor hun ontwikkeling en bieden dat aan. Afwisselend in gestuurd, verrijkt en vrij spel. Dit gebeurt in een goed ingerichte binnen- en buitenruimte. Ons brede activiteiten aanbod is afgestemd op de interesses en behoeften van de kinderen uit de groep.

#### VOORBEELD 1



Een kind is bezig een mooie toren te bouwen. Deze valt telkens om; de pedagogisch medewerker ziet zijn frustratie. Ze gaat bij het kind zitten en motiveert hem het nog eens te proberen met een kleine aanwijzing naar een bokje dat wel past. Nu lukt het wel en het kind straalt!

#### VOORBEELD 2



Een kind dat net gestart is bij de buitenschoolse opvang vindt het fruitmoment nog spannend. De pedagogisch medewerker ondersteunt hem en hij mag naast haar zitten. Na twee weken durft hij zelf aan tafel te gaan en kiest een plek tussen de kinderen. Dat verdient een groot compliment! Zo groeit het zelfvertrouwen.

### 2.1.2 Sociale competenties

Sociale competenties gaan over vaardigheden in contact met anderen, bijvoorbeeld hulp vragen en ontvangen en rekening houden met elkaars gevoelens. Kinderen krijgen bij ons de kans deze competenties te ontwikkelen. We zetten ons in om kinderen te ondersteunen bij de ontwikkeling van sociale, emotionele, cognitieve, morele en communicatieve vaardigheden die ze kunnen gebruiken in hun dagelijks leven. Onze pedagogisch medewerkers zorgen voor een adequate begeleiding van sociale situaties en zijn met hun gedrag een rolmodel voor de kinderen.

#### VOORBEELD 1



Een baby van zes maanden ligt lachend en kraaiend in de box. De pedagogisch medewerker reageert hier actief op, praat tegen het kindje en maakt geluid terug. Het kindje leert dat als hij lacht en geluidjes maakt, de ander daar op reageert.

#### VOORBEELD 2

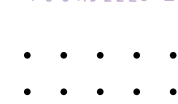


Tijdens het buitenspelen bij de bso ontstaat er op het voetbalveld een conflict tussen twee kinderen. In plaats van zelf een oplossing aan te dragen gaat de pedagogisch medewerker in gesprek met beide kinderen en stimuleert hen om samen tot een oplossing te komen.

### 2.1.3 Waarden en normen

Tot slot krijgen kinderen bij ons de kans om de waarden en normen te leren kennen van de samenleving waarin zij opgroeien. Ons doel is om kinderen hiermee kennis te laten maken net als met de gebruiken, omgangsvormen en grenzen in onze samenleving. Dat doen we door kinderen te leren verantwoordelijkheid te dragen en hen te begeleiden in het omgaan met normen en waarden. Onze pedagogisch medewerkers hebben hierin een voorbeeldfunctie.

#### VOORBEELD 1



Tijdens een kringmoment bespreken we de zomervakantie die voor de deur staat. Een peuter vertelt dat hij met het vliegtuig op vakantie gaat waarop een andere peuter reageert: hij gaat niet op vakantie. De pedagogisch medewerker legt mogelijke verschillen uit aan kinderen. In ieder gezin is een vakantie anders en thuisblijven kan ook heel leuk zijn!

#### VOORBEELD 2



Een kind van 9 jaar wordt boos omdat hij 'maar' vijftien minuten op de computer mag spelen. Thuis mag hij de hele middag van zijn ouders op de computerspelletjes doen. De pedagogisch medewerker gaat in gesprek met hem en legt uit wat de regels bij de buitenschoolse opvang zijn en dat deze kunnen verschillen met de regels van thuis.

## 2.2 PEDAGOGISCHE MIDDELEN

We gebruiken zes pedagogische middelen om onze pedagogische doelen te bereiken. Hiermee komen we tegemoet aan wat de kinderen nodig hebben en voorzien we in hun basisbehoeften.

### 2.2.1 Rijke speelleeromgeving

Leren, spelen en beleven, dat doen kinderen bij ons in één ruimte. Daarom zorgen we voor een ruimte die uitnodigt tot spelen, ontdekken en gezellig samen of alleen zijn. Bij de indeling en inrichting van onze binnen- en buitenruimten scheppen we voorwaarden voor veiligheid, welbevinden én leren. Onze ruimten passen bij de behoeften van de verschillende leeftijdsgroepen. Daarbij zorgen we ervoor dat we voldoen aan de richtlijnen voor een gezonde en ergonomische werkomgeving voor onze medewerkers. We creëren duidelijke plekken voor verschillende speelactiviteiten met gedifferentieerd spel materiaal dat kinderen zelf kunnen pakken. Ook zorgen we voor materiaal dat veilig, interessant afwisselend en van goede kwaliteit is. In alle groepsruimtes zijn in ieder geval onderstaande hoeken ingericht:

- > Een thema-spel hoek. Dit is een thematische hoek waarin kinderen rollenspellen spelen met behulp van 'echte' materialen die betrekking hebben op het thema;
- > Een huishoek, die bestaat uit bijvoorbeeld een keuken en zithoekje dat rollenspel en fantasiespel mogelijk maakt;
- > Een bouw- en constructiehoek, die gericht is op het werken met constructiemateriaal zoals duplo, lego, treinrails, etc.;
- > Een vertel-, lees- en praathoek, waar het gaat om een knusse ruimte die zich goed leent voor rustige activiteiten zoals lezen, puzzelen, kletsen, ontspannen of een filmpje kijken.

De inrichting van de hoeken is zodanig dat de kinderen er zelfstandig mee aan de slag kunnen. In iedere groepsruimte is meubilair voor verzorging, spel en ontwikkeling aanwezig. We creëren zitplaatsen op kindermaat, zodat alle kinderen, ongeacht hun leeftijd, er gezellig bij kunnen zitten. Bijvoorbeeld als we eten en drinken of een spelletje doen aan tafel. Bij de buitenschoolse opvang vragen we kinderen mee te denken over de inrichting van de ruimte, zodat ze invloed hebben en zich thuis voelen. De hoeken kunnen afwijken van de hoeken bij de dagopvang, omdat er bijvoorbeeld meer behoefte is aan een creatieve hoek of een 'loungehoek' om zich even terug te trekken.



### 2.2.2 Duidelijk dagritme

Ieder kind heeft eigen behoeften. De een heeft meer slaap of rust nodig, de ander meer lichamelijke activiteit om zijn energie kwijt te raken. Onze pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat er ruimte is voor deze individuele verschillen. Maar we vinden het ook belangrijk dat er gezamenlijkheid, regelmaat en vastigheid is. Dit geeft kinderen namelijk houvast en duidelijkheid. Daarom zorgen we voor een vast dagritme met vaste rituelen. Binnen de dagopvang en het peuterprogramma zijn dagritmekaarten aanwezig waarmee de kinderen houvast hebben over het verloop van de dag. Dagelijks komen vaste onderdelen van het dagprogramma terug, zoals brengen van kinderen, kring, spelen, lunch, slapen, ophalen, etc. De kinderen hebben geen besef van tijd, maar ze weten wel dat ze bijvoorbeeld 's morgens na het kringmoment fruit gaan eten.

#### *Buitenschoolse opvang*

Op de buitenschoolse opvang houden we ook een dagritme aan met vaste elementen en een vaste volgorde. Daarbinnen bieden we kinderen voldoende ruimte om hun eigen keuzes te maken. We variëren en zijn flexibel. Op de afzonderlijke locaties is ruimte voor de pedagogisch medewerkers om hun eigen accenten te leggen in het dagritme, gebaseerd op de behoeften van de groep. Tijdens de vakantieopvang maken we binnen het dagprogramma meer ruimte voor uitstapjes, workshops en langlopende activiteiten.



Op de bso werken we met een zogenaamd Clupbord, een kiesbord waarop kinderen kunnen zien welke activiteiten er tijdens de (mid)dag aangeboden worden.

Bij het maken van een keuze kunnen kinderen aan de hand van een emoticon aangeven hoe ze zich voelen (blij, neutraal, niet blij). In één oogopslag zien we hoe het kind zijn eigen welbevinden beoordeeld. Zo kunnen we hier direct op reageren.



### 2.2.3 Stabiele groep

Vanaf het moment dat kinderen naar onze opvang komen, gaan ze lange tijd met de pedagogisch medewerkers en andere kinderen in de groep optrekken. Op die manier leren ze elkaar goed kennen en zullen ze aan elkaar gehecht raken. Een groep is een fantastische plek voor het oefenen van sociaal gedrag. Onze pedagogisch medewerkers ondersteunen kinderen bij het leggen van positieve sociale contacten.

We werken met vaste pedagogisch medewerkers en vaste stam- en basisgroepen. Een stabiele groep helpt kinderen én pedagogisch medewerkers, hierdoor kunnen relaties en patronen ontstaan. Bij het samenstellen van de groep wordt steeds een juiste balans gezocht tussen de behoeften van de individuele kinderen, van de groep en van de pedagogisch medewerkers.

Mocht de vaste pedagogisch medewerker vanwege ziekte, vakantie of verlof afwezig zijn dan hanteren we een werkwijze om zoveel mogelijk stabiliteit voor de kinderen te creëren. Het heeft onze voorkeur dat er een ander vast gezicht op de groep aanwezig is. We zetten ons daarnaast in dat een voor kinderen bekende medewerker aanwezig is bij ontvangst en bij het afsluiten van de dag. Is dit niet mogelijk, dan werken we met onze Flexpool. Onze Flex-pro medewerkers werken zoveel mogelijk binnen een werkgebied en zijn hierdoor goed bekend met de groep, de kinderen en locatie. In geval van overmacht kan het voorkomen dat een pedagogisch medewerker van een andere locatie of werkgebied komt werken. Ook zij zijn natuurlijk bekend met onze pedagogische visie en maken er een fijne dag van volgens een voor kinderen bekend dagritme.

#### *Samenspelen*

Groepen spelen soms samen. Dit is bijvoorbeeld doordat de tussendeur openstaat, we gezamenlijk een activiteit doen of groepen op momenten samenvoegen in één ruimte. Hierdoor kunnen kinderen meer ontdekken en vinden ze weer andere spelmaterialen of speelmaatjes. Uiteraard zorgen we er altijd voor dat je kind in een veilige, pedagogisch verantwoorde en herkenbare omgeving zijn/haar opvang heeft.

### 2.2.4 Observeren en volgen

Onze pedagogisch medewerkers hebben op allerlei manieren contact met de kinderen. Ze zien wat de kinderen doen, waar hun belangstelling naar uitgaat, hoe ze reageren en hoe ze iets aanpakken. De pedagogisch medewerker kijkt en luistert naar de kinderen, speelt, praat en lacht met ze of geeft een knuffel als het kind daar behoefte aan heeft. Het dagelijks observeren van kinderen is een pedagogisch middel dat helpt om te begrijpen hoe het met een kind gaat. We zetten dit middel bewust en systematisch in.

Vanuit het kindvolgsysteem wordt zichtbaar of en welke ondersteuningsbehoefte het kind heeft. In geval van ondersteuning maakt de pedagogisch medewerker een plan van aanpak met specifieke doelen. Hierbij staat de cirkel van basisontwikkeling en de ontwikkellijnen vanuit het kindvolgsysteem centraal. Omdat ieder kind zich op een eigen tempo ontwikkelt, stemt de pedagogisch medewerker het activiteiten aanbod af op het ontwikkelingsdoel van de gehele groep, een deel van de groep of één kind. De pedagogisch medewerkers evalueren de doelen en stellen deze zo nodig bij.

#### *Mentor*

Een mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep waar het kind geplaatst wordt. De mentor houdt nauw contact met ouder en kind en voert de oudergesprekken. De mentor is het eerste aanspreekpunt. Tijdens het intakegesprek maken de mentor en de ouder kennis met elkaar. In het ouderportaal delen we met ouders wie de mentor van het kind is. In de bso vinden de oudergesprekken plaats naar behoefte.

Bij de dagopvang en het peuterprogramma leggen we de gegevens over het welbevinden, gedrag en ontwikkeling van alle individuele kinderen op regelmatige momenten vast in een kindvolgsysteem Kijk!. Het registreren van de observatiegegevens wordt door de mentor van het kind gedaan. In de bso volgen we kinderen in het welbevinden en bespreken we de behoefte van de kinderen en de groep zo'n 4 keer per jaar in een overleg met de mentoren gezamenlijk. Hiervoor gebruiken we een format 'groepsplan'.

### 2.2.5 Aanbod van activiteiten

Door middel van activiteiten kunnen we de ontwikkeling van kinderen positief beïnvloeden. Goede activiteiten zijn volgens ons activiteiten die betekenisvol zijn voor kinderen. Betekenisvolle activiteiten lokken interesse, enthousiasme en actieve betrokkenheid van kinderen uit. Een actief betrokken kind voelt zich uitgedaagd, is geïnteresseerd en weet dat het de activiteit aankan. Het kind is klaar voor een nieuw speelleermoment! We zorgen voor een activiteiten aanbod dat aansluit bij de zone van naaste ontwikkeling. Dit houdt in dat we de mogelijkheden van de kinderen in kaart brengen en vervolgens activiteiten verbinden aan wat kinderen al kunnen en weten om hen zo een stapje verder te brengen in hun ontwikkeling. Hierbij spreken we meerdere ontwikkelingsgebieden aan. We zorgen voor activiteiten waarbij interactie is met een pedagogisch medewerker of andere kinderen. Er is daarbij altijd ruimte voor eigen initiatief. We laten kinderen op eigen benen staan en zelf beslissingen nemen. Zo mogen kinderen meedoen aan groepsactiviteiten, maar ook voor een alternatief kiezen. Of even rustig kijken vanaf een afstandje en later aansluiten. Het kind is de motor van zijn eigen ontwikkeling.

#### *Startblokken*

Om deze kwaliteit van activiteiten te kunnen aanbieden, werken we met Startblokken. Startblokken is een werkplan om de ontwikkeling van kinderen zo optimaal mogelijk te stimuleren. Het werkplan is een voorgeschreven structuur waarin het activiteiten aanbod wordt opgesteld op het ontwikkelingsdoel van de hele groep, een kleine groep kinderen of een individu. Onze pedagogisch medewerkers zijn vanuit



hun basishouding betrokken deelnemers bij de spelactiviteiten. Zij geven bewust begeleiding en sturing aan het speelleermoment. Op de dagopvang zal de interactie tussen kind en medewerker vaker en intensiever voorkomen dan op de bso. Dit heeft te maken met het dagritme van de kinderen en de nabijheid van de pedagogisch medewerker, passend bij de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind.



Startblokken van Basisontwikkeling werkt met kernactiviteiten en thematisch aanbod:

- > Kernactiviteiten: we bieden activiteiten aan waarvoor kinderen op een bepaalde leeftijd een sterke voorkeur hebben en die hun ontwikkeling bepalen. Bij jonge kinderen zijn dit spelactiviteiten waarbij ze volwassenen na kunnen doen, zoals zichzelf aankleden, boodschappen doen en de tafel dekken. Voor kinderen vanaf een jaar of zeven zijn dat bewuste leeractiviteiten, zoals zelf lezen, een proefje doen of een verhaaltje schrijven.
- > Thematisch aanbod: we werken volgens interessante, actuele thema's waarbij de activiteiten over een periode van zes weken worden bepaald. Hiermee creëren we meer samenhang tussen de activiteiten. Dit bevordert de opbouw van een gezamenlijke context voor spelen, praten, denken en werken. Binnen deze gezamenlijke context liggen de beste mogelijkheden om taal en denken uit te lokken en te stimuleren. Daarom is thematisch werken een winst voor de taalontwikkeling. We zorgen ervoor dat kinderen tijdens het thema zelf een inbreng kunnen hebben, bijvoorbeeld door meerdere keuzes aan te bieden.

Tijdens activiteiten staat altijd het proces centraal en niet het product. We laten de kinderen weinig opdrachten doen maar geven zelf het juiste voorbeeld zodat kinderen imiteren wat de pedagogisch medewerkers doen. Bijvoorbeeld wanneer een kind de kleuren nog niet goed kent, stimuleren we dit door tijdens spel extra te letten op de kleuren: "Mag ik het blauwe kopje" of "Hé, wat een mooie groene auto heb jij daar!" We stellen niet steeds de vraag "Welke kleur is dit?" Als een kind het keer op keer niet weet kan dit het zelfvertrouwen van het kind schaden.



*Domeinen van ontwikkelingsstimulering*  
Startblokken werkt doelgericht aan de ontwikkelingsstimulering van kinderen op de domeinen:

- > Taalontwikkeling en ontluikende geletterdheid: kinderen maken kennis met woorden en begrippen, geschreven en gedrukte taal en schematiseren. We doen dit door in gesprek te gaan met elkaar en te spelen met taal, verhaaltjes en liedjes. Denk aan interactief voorlezen, de themahoek gezamenlijk inrichten en een kringgesprek voeren met een plaatjesweb;
- > Denkontwikkeling en ontluikend rekenen: binnen dit domein maken kinderen kennis met waarnemen en ordenen, hoeveelheden en bewerkingen en gereedschappen en technieken. Samen met de kinderen doen we activiteiten rondom wegen, meten en tellen. Bijvoorbeeld: sorteren en ordenen van materialen en hoeveelheden tellen. Het doel is om het voorstellingsvermogen en de creativiteit van kinderen te stimuleren;
- > Motorische en creatieve ontwikkeling: de grote en kleine motoriek en tekenontwikkeling worden binnen dit domein gestimuleerd. Tijdens activiteiten zijn we bezig met construeren, bouwen en verbeelden. Dit doen we bijvoorbeeld door te tekenen, kleien en werken met beeldend materiaal;
- > Persoonlijke en sociaal-emotionele ontwikkeling: we laten kinderen kennismaken met zorgen, verzorgen en huishoudelijke activiteiten. Het doel is om kinderen te leren samenspelen en werken, initiatieven te nemen, om actief te zijn en de wereld te verkennen. Aan de hand van spel leren we zelfsturing en -reflectie.

Ook tijdens alledaagse activiteiten worden bovenstaande ontwikkeldomeinen gestimuleerd. Zo gaan we bij de broodmaaltijd met de kinderen in gesprek over wat we nodig hebben, dekken we samen de tafel en tellen we hoeveel borden we nodig hebben. We stimuleren de kinderen om samen te werken en elkaar te helpen.

### *Kinderparticipatie op de bso*

Op de buitenschoolse opvang hebben kinderen de kans om deel te nemen aan georganiseerde activiteiten of ze mogen vrij spelen en eigen activiteiten kiezen. Wij weten dat kinderen ontzettend houden van vrij spelen. Maar we weten ook dat ze graag meedoen aan georganiseerde en begeleide activiteiten. Om aan te sluiten bij de hobby's en talenten die kinderen ontwikkelen, werken we op de bso met verschillende pijlers: creatief, dans en toneel, koken, natuur, sport, spel, techniek en multimedia. Vanuit kinderpacticipatie plannen we de meeste activiteiten samen met de kinderen en maken we gezamenlijk de

weekplanning. We luisteren naar de ideeën van kinderen, vragen hen mee na te denken over de vormgeving van activiteiten en overleggen met ze. Op de poster met de weekplanning kunnen kinderen en ouders terugzien wat er per week gepland staat. Middels een kiesbord hebben de kinderen iedere dag de kans om een activiteit te kiezen die op dat moment past bij hun interesse en de energie van die dag. In de schoolvakanties is er een speciaal vakantieprogramma met onder andere workshops, sportactiviteiten en uitstapjes. Dit programma is voor aanvang van de schoolvakantie inzichtelijk voor ouders en kinderen.

### **2.2.6 Werkinstructies**

Om te komen tot een verantwoorde en veilige opvang- en werkomgeving, werken we met protocollen voor situaties die extra zorg vereisen, te raadplegen voor pedagogisch medewerkers. Bijvoorbeeld: hoe te handelen bij vermoeden van kindermishandeling? Hoe te handelen als een kind niet wordt opgehaald? In de protocollen staat beschreven welke stappen de pedagogisch medewerkers zetten in een dergelijke situatie.



# 3 De pedagogisch professional maakt een wereld van verschil

## 3.1 DE ROL VAN DE PEDAGOGISCH PROFESSIONAL

Het vormgeven van de pedagogische kwaliteit is de belangrijkste taak van onze pedagogisch medewerkers. En daarom noemen we ze liever onze pedagogisch professionals. Zij zijn dé professional als het gaat om het primaire proces op de groep. De ene medewerker op de dagopvang, de ander op het peuterprogramma en weer een ander op de buitenschoolse opvang. Of op een combinatie van deze groepen.

Onze pedagogisch professionals zorgen voor een aanvulling op de gezinsopvoeding. In iedere leeftijdsgroep op een ander niveau. Voor baby's bijvoorbeeld als hechtingsfiguur. Bij peuters en kleuters als voorbeeldfunctie. En voor bso-kinderen als inspiratiebron, vraagbaak of als klankbord. Maar altijd en overal als veilige haven.

## 3.2 DE BEROEPSHOUDING

Onze pedagogisch professionals houden met hart en ziel van kinderen en vinden het geweldig om ze iedere dag weer te verzorgen en begeleiden en met ze te spelen en activiteiten aanbieden. Deze kwaliteit hebben zij vaak van nature al in zich. De manier waarop zij met kinderen omgaan, kan bij iedere professional anders zijn. Wij vinden het belangrijk dat zij dicht bij zichzelf blijven en vertrouwen en handelen vanuit hun intuïtie. Zo zal de een wat duidelijker vasthouden aan de regels en geeft de ander soms net wat meer ruimte. Het ene kind heeft bijvoorbeeld meer behoefte aan duidelijkheid en structuur dan de ander. Iedere professional zorgt voor een goede klik met het kind en stemt af op de behoefte. Op die manier blijven onze pedagogisch professionals leren: over de kinderen, over hun collega's én over zichzelf. We zijn een lerende organisatie: onze medewerkers weten dat ze niet zijn uitgeleerd na hun opleiding, maar blijven leren. Niet alleen via opleidingen of cursussen die we aanbieden, maar ook in hun dagelijkse werk. We vinden het belangrijk dat onze professionals hun eigen kwaliteiten zien en deze blijven inzetten. Maar ook dat ze ontdekken waar hun leerpunten liggen, we ondersteunen en stimuleren hen om hieraan te blijven werken. We bevorderen dit bijvoorbeeld

door hen te leren reflecteren en hen te stimuleren hun eigen en elkaars kwaliteiten te benoemen. Iedere medewerker heeft een teamcoach, die dichtbij staat. De teamcoach vervult onder andere de rol van een pedagogisch coach. Deze pedagogische coaching kan individueel zijn maar ook in teamverband. De teamcoach begeleidt onze professionals op een goede manier in het leerproces, bijvoorbeeld via ontwikkelgesprekken, video-interactiebegeleiding en tijdens het meewerken op de groepen.



## 3.3 BASISCOMMUNICATIE

De pedagogisch professional doet er dus toe. Met name de manier waarop de professional met de kinderen omgaat. Dit is namelijk een belangrijke voorwaarde voor het succesvol begeleiden van hun ontwikkeling. Onze aanpak is altijd positief, als een kind iets niet mag buigen we dit om naar wat het wél mag. Bijvoorbeeld gebruiken we in plaats van 'niet rennen binnen' een positieve formulering

als 'buiten mag je rennen, binnen lopen we rustig'. Veel positieve aandacht voor het kind vergroot zijn of haar zelfvertrouwen. Onze pedagogisch professionals hebben persoonlijk contact en oprechte interesse voor ieder individueel kind. En niet onbelangrijk: daar genieten ze van! De volgende aspecten zijn hierbij van belang:

### Sensitieve responsiviteit

Gevoelig zijn voor de signalen van de kinderen, deze herkennen en goed weten te interpreteren wordt sensitiviteit genoemd. Responsiviteit heeft te maken met het reageren op die signalen. Het gaat erom dat er gekeken en geluisterd wordt naar een kind en dat er een reactie gegeven wordt waaruit blijkt dat de intenties van het kind goed begrepen zijn.

ONZE PEDAGOGISCH PROFESSIONALS ZIJN WARM EN HARTELIJK. ZE TONEN BELANGSTELLING EN LEVEN MEE MET NIEUWE ONTWIKKELINGEN VAN HET KIND, HOE KLEIN ZE OOK ZIJN. VOORBEELDEN ZIJN HET OMROLLEN VAN EEN BABY, EEN KIND LEREN ZELF EEN JAS AAN TE TREKKEN OF LUISTEREN NAAR EEN KIND DIE DE TAFEL VAN 5 HEEFT GELEERD OP SCHOOL.

### Respect voor autonomie

Autonomie betekent: het recht om zelf te bepalen wat iemand doet. Als er respect is voor de autonomie van het kind wil dat zeggen dat er respect is voor wie het kind is, voor de eigenheid van het kind en voor wat het kind wil. Door een kind het gevoel te geven dat het mag zijn wie het is en dat het ertoe doet wat hij wil, krijgt een kind het gevoel dat iemand vertrouwen heeft in hem of haar. Dit draagt bij aan het vertrouwen dat het kind in zichzelf heeft waardoor het verdere stappen durft te zetten. Waar het steeds om gaat, is dat kinderen ervaren dat ze zelf iets kunnen.

ONZE PEDAGOGISCH PROFESSIONALS SLUITEN AAN BIJ DE BEHOEFTE, VOORKEUREN EN HET TEMPERAMENT VAN KINDEREN. ALS BIJVOORBEELD ALLE KINDEREN VAN DE BSO BUITEN WILLEN SPELEN OP TWEE KINDEREN NA KRIJGEN ZIJ DE MOGELIJKHEID IETS ANDERS TE KIEZEN. KINDEREN HEBBEN DE KEUZE UIT MOGELIJKHEDEN EN ER WORDEN GEEN ACTIVITEITEN VERPLICHT.



### Structureren en leidinggeven

Door structuur te bieden aan kinderen wordt er een ordening gebracht in de wereld om hen heen. Het gaat om vaste volgordes in bepaalde handelingen en gebeurtenissen waardoor herkenbare patronen ontstaan. Bij structuur bieden gaat het ook om kaders aangeven waarbinnen de kinderen ruimte krijgen om zelf hun gang te gaan of te bewegen. Leidinggeven houdt in dat er op een effectieve en positieve manier richting wordt gegeven aan gedrag van kinderen op momenten dat ze niet in staat zijn om zelf hun grenzen te bepalen.

ONZE PEDAGOGISCH PROFESSIONALS BRENGEN DAGELIJKS STRUCTUUR AAN IN DE DIRECTE OMGEVING VAN DE KINDEREN. IEDERE GROEP HEEFT EEN DAGRITME EN GROEPSREGELS DIE MET KINDEREN WORDEN BESPROKEN. HET WIL NIET ZEGGEN DAT DE INVULLING VAN ELKE DAG HETZELFDE IS, KINDEREN MOGEN HIERIN OOK ZELF KEUZES MAKEN.

### Praten en uitleggen

Jonge kinderen gebruiken weinig of eenvoudige taal. Maar ze beschikken over een rijk scala aan non-verbale middelen. Kinderen communiceren met gebaren, gezichtsuitdrukkingen en geluid. Door communicatie met taal leren de kinderen de wereld beter begrijpen. Daarnaast is het erg belangrijk actief te luisteren naar de kinderen.

ONZE PEDAGOGISCH PROFESSIONALS VERWOORDEN GEDURENDE DE DAG WAT ER FEITELIJK GEBEURT: "KIJK MAMA GAAT WEG, ZE GAAT NAAR HAAR WERK" OF "IK ZIE DAT JE BOOS BENT, KAN IK JE ERGENS BIJ HELPEN?". DE TAAL EN WAT HET KIND ZIET ONDERSTEUNEN ELKAAR. DAARNAAST LUISTEREN ZE ACTIEF NAAR KINDEREN, LATEN HEN UITPRATEN EN GEVEN KINDEREN DE GELEGENHEID TE ONDERZOEKEN WAT ZE VAN IETS VINDEN.



### Ontwikkeling stimuleren

Kinderen hebben een intrinsieke drijfveer om te leren. Dat komt omdat kinderen nieuwsgierig zijn en de wereld willen ontdekken en onderzoeken. Leren en plezier gaan dan samen. De behoefte van kinderen om het zelf te doen krijgt binnen onze dagelijkse structuur zoveel mogelijk de ruimte, zodat kinderen leren vertrouwen op hun eigen kracht. Dit begint bij baby's door het aanmoedigen een speeltje te pakken en bijvoorbeeld het stimuleren van rollen wanneer dit past bij de ontwikkeling. Peuters en kleuters moedigen we aan zelf keuzes te maken en mee te helpen bij kleine taakjes die ze leuk vinden. Bij peuters is het vooral gericht op taakjes als zelfstandig boterhammen smeren en het gezamenlijk opruimen als een eerste stap om verantwoordelijkheidsgevoel te ontwikkelen. Kleuters betrekken we bij dagelijkse klusjes, zoals het dekken van de tafel of het klaarzetten van een activiteit. Oudere kinderen vanaf een jaar of acht kunnen al wat langer zonder toezicht buiten spelen. Hiermee stimuleren we eigen verantwoordelijkheid en de betrokkenheid in het maken en nakomen van gemaakte afspraken. Tijdens de buitenschoolse opvang maken we duidelijke afspraken om de behoefte hun eigen plan te trekken te laten plaatsvinden, naast het activiteiten aanbod dat we tevens aanbieden. Dit gebeurt altijd met begeleiding op afstand en in overleg met ouders.

ONZE PEDAGOGISCH PROFESSIONALS KIJKEN DAGELIJKS NAAR HET KIND EN WAAR HET OP DAT MOMENT BEHOEFTE AAN HEEFT EN PASSEN DE ACTIVITEITEN HIEROP AAN.

### Begeleiden van onderlinge interacties

De belangrijkste reden waarom veel kinderen graag naar de kinderopvang gaan, is om te spelen met de andere kinderen. Onze pedagogische professionals helpen de kinderen om zich veilig bij elkaar te voelen en om positieve relaties op te bouwen. Tussen kinderen kunnen onderlinge conflictsituaties ontstaan. Het is belangrijk dat ze die zelf op een positieve manier leren op te lossen. Kinderen leren onder andere door middel van conflicten welke regels er zijn en hoe ze rekening met elkaar moeten houden.

ONZE PEDAGOGISCH PROFESSIONALS STIMULEREN VRIENDSCHAP TUSSEN DE KINDEREN EN PLEZIER IN SAMEN SPELEN. TIJDENS CONFLICTEN ZIJN ZE VAAK TER ONDERSTEUNING, ZE ZORGEN ERVOOR DAT DE KINDEREN ZELF EEN OPLOSSING VINDEN. ALS DIT NIET LUKT, GEVEN ZE AANWIJZINGEN VOOR EEN OPLOSSING.

# 4 De pedagogisch partner

## 4.1 DE OUDER

Het beste voor het kind, dat is wat ouders én wij als kinderopvangorganisatie willen. En dat is dan ook wat ons aan elkaar verbindt. Ouders vertrouwen hun meest dierbare bezit aan ons toe. Ze besteden een deel van de opvoeding en ontwikkelingsstimulering van hun kind aan ons uit. We zijn hier dus samen verantwoordelijk voor. In deze gezamenlijke verantwoordelijkheid streven wij altijd naar wederzijds begrip, respect, vertrouwen en waardering. Daar ligt ons accent in pedagogisch partnerschap met ouders, we willen 'goed door een één deur kunnen' samen. Ons ouderbeleid is erop gericht dat we ouders laten meedoen en -denken als het gaat om hun kind of de opvanglocatie. Via de lokale en centrale oudercommissie kunnen ouders ook meedoen, meedenken of meebeslissen op beleidsniveau.

### *Informatie uitwisselen*

Onderlinge uitwisseling van informatie zorgt voor beter begrip voor elkaar. Bijvoorbeeld over het gedrag van het kind, de opvoedstijl van ouders of de pedagogische standpunten van onze organisatie. Onze pedagogisch professionals op de groep hebben het meeste contact met de ouders. Dit begint tijdens het kennismakingsgesprek waarin we de thuissituatie van het kind bespreken, bijv. de gezinssamenstelling, de thuistaal, de geloofsovertuiging, omgang en regels van thuis en de ontwikkeling van het kind. Wij informeren ouders op onze beurt over de gang van zaken op onze opvang. Twee maanden na de start evalueren we samen met de ouders de wenperiode. Gedurende de opvang bij Nummer **een** blijven we met ouders

in gesprek. Dit doen we op regelmatige momenten tijdens het jaarlijkse oudergesprek waarin we de ontwikkeling vanuit een kindvolgsysteem met ouders bespreken. Hierbij staat het welbevinden van het kind centraal. En bij brengen haalmomenten wisselen we de dagelijkse ervaringen uit, denk hierbij aan voeding, slapen, welbevinden, activiteiten aanbod etc. Naast mondelinge uitwisseling sturen we foto's via het ouderportaal en schrijven we voor de kinderen van de dagopvang een verslag in het digitale kinderdagboekje.



### *Elkaar ondersteunen*

Soms weten we niet wat er met een kind aan de hand is of hoe we ons handelen het beste kunnen afstemmen op het kind. In zo'n geval gaan we in gesprek met de ouders en vragen we hen om advies. Hoe is het gedrag thuis? Hoe gaan de ouders daarmee om? Andersom vinden wij het ook vanzelfsprekend dat ouders advies vragen aan onze pedagogisch professionals. Bijvoorbeeld om thuis aan de slag te gaan met de ontwikkelingsstimulering van hun kind. We ondersteunen ouders door ideeën mee te geven

voor activiteiten of voorbeelden van liedjes die tijdens het thema gezongen worden op de groep. Ouders van kinderen met een indicatie vanuit de GGD nodigen we gedurende de periode dat hun kind deze indicatie heeft, minimaal ieder halfjaar uit voor een gesprek. Tijdens deze oudergesprekken gaan we op basis van het observatierapport in op het plan van aanpak: de persoonlijke doelen van het kind waar gezamenlijk aan gewerkt wordt. We zijn altijd gericht op wederzijds adviseren en informeren.

## 4.2 HET BASISONDERWIJS

Wij onderstrepen een hechte relatie met het basisonderwijs. Het accent ligt hierbij op het 'schoolrijp' overdragen van kinderen vanuit onze dagopvang of peuterprogramma naar de basisschool. Mede doordat bijna al onze locaties zijn gevestigd in een brede school, mfa of integraal kindcentrum is de samenwerking en afstemming met het basisonderwijs intensief. Ons gezamenlijk doel is het volgen van de doorgaande leerlijn in de ontwikkeling van kinderen. Met de doorgaande lijn bedoelen we dat kinderen vanuit de dagopvang of het peuterprogramma, zonder al te veel overgangsproblemen kunnen deelnemen aan het basisonderwijs.

### *Informatie uitwisselen*

We hebben formeel overleg met het basisonderwijs, zowel op directieniveau als op uitvoerend niveau tussen pedagogisch professionals en leerkrachten. In de kern gaan deze overleggen vaak over het volgen van de doorgaande leerlijn, het afstemmen van gezamenlijk aanbod en het overdragen van relevante kindinformatie. Het uitwisselen van kindinformatie gebeurt tussentijds, maar in ieder geval als kinderen van de dagopvang en het



peuterprogramma de leeftijd van vier jaar hebben bereikt. Wij sturen, na goedkeuring van de ouder, het laatste rapport uit het kindvolgsysteem naar de betreffende leerkracht van het kind en naar de ouder. De leerkracht is dan vooraf geïnformeerd over de ontwikkeling van het kind. Soms vindt een drie-in-een-gesprek plaats waarbij zowel ouders, pedagogisch professional en leerkracht aanwezig zijn.



### Elkaar ondersteunen

Kinderen moeten een bepaald ontwikkelingsniveau hebben om te kunnen starten in het basisonderwijs. We vinden het belangrijk om te weten wat de basisscholen verwachten van instromende kinderen. Anderzijds moeten de basisscholen weten aan welke doelen wij binnen Nummer een werken. Kinderen leren bij ons wat ze nodig hebben om op school te kunnen starten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan zich kunnen aanpassen aan andere kinderen, kunnen omgaan met een omgeving met meer prikkels dan thuis, zich een langere periode redden zonder hun ouders en kunnen omgaan met gedeelde of uitgestelde aandacht. Maar het gaat hier ook om een bepaald niveau op het gebied van taal, denken, motoriek en creativiteit. Als er zorgen zijn over deze ontwikkeling of het gedrag van een kind nemen we in overleg met de ouders contact op met de

toekomstige basisschool. Dit doen we als het kind de leeftijd van drie jaar heeft bereikt. De leerkracht of intern begeleider van school kan dan vooraf een bezoek brengen in de groep en krijgt zo een beeld bij de ontwikkeling en/of het gedrag van het kind voordat het instroomt in groep 1. Samen met de ouders kan het onderwijs dan in kaart brengen of het kind extra ondersteuning nodig gaat hebben in de klas.

Als het kind al op de basisschool zit en extra ondersteuning nodig heeft, leggen we na overleg met de ouders altijd contact met de leerkracht van school. We proberen werkwijzen zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen zodat dit duidelijkheid geeft aan het kind en we een optimaal resultaat kunnen behalen.



### 4.3 ZORGINSTELLINGEN

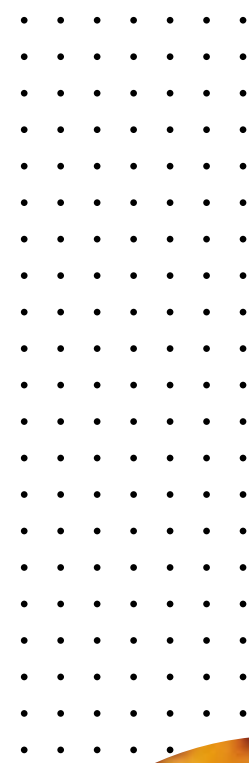
Sommige kinderen hebben extra begeleiding en ondersteuning nodig om mee te kunnen doen in de groep. Onze pedagogisch professionals kunnen een bepaalde mate van die ondersteuning bieden. Denk hierbij aan het vroegtijdig signaleren van problemen, het bieden van een-op-een begeleiding, adviesgesprekken voeren met ouders en het aanbod aanpassen voor kinderen met een lichte fysieke of gedragsmatige achterstand. Wij zetten ons in voor deze basiszorg omdat wij vinden dat elk kind het recht heeft om zich te ontplooiën en ontwikkelen binnen onze opvang. In overleg met ouders bieden wij binnen onze bestaande groepen opvang aan kinderen met een beperking. Waar nodig werken wij ook samen met zorginstellingen.

### Informatie uitwisselen

Kinderen met extra ondersteuningsbehoefte die gebruikmaken van onze opvang, hebben allemaal een handelingsgericht plan. Dit maken we in overleg met de ouders. Onze pedagogische professionals worden ondersteund door een interne pedagogisch coach. Zij kijkt naar de ontwikkeling en/of het gedrag van het kind en stelt samen met de pedagogisch professional het plan van aanpak op. We monitoren en evalueren dat plan regelmatig. Ook hierbij worden ouders betrokken. Wat gaat goed? Wat kan beter? Bij het in beeld brengen van de hulpvraag staan de cirkel van basisontwikkeling en de ontwikkellijnen van KLUK! centraal. De pedagogische professional stemt het activiteitsaanbod op de groep af op het ontwikkelingsdoel van het kind of een kleine groep kinderen. Er worden activiteiten gekozen en ingezet die gericht zijn op het betreffende ontwikkelingsgebied. Deze worden geïntegreerd in het thematisch werken en komen door de maanden heen regelmatig terug zodat het kind alle kansen krijgt om zich optimaal te ontwikkelen. Tijdens de ondersteuningsperiode krijgt het kind voldoende tijd om te groeien in zijn of haar ontwikkeling. Als na de evaluatie blijkt dat een zorgperiode niet afgesloten kan worden, gaan we opnieuw in gesprek met de ouders om verdere stappen te nemen.

### Elkaar ondersteunen

Wij kunnen als reguliere kinderopvangorganisatie voorzien in relatief kleine zorgvraagstukken. Als zorg breder wordt, kan het zijn dat we steun van zorgverlenende organisaties nodig hebben om kinderen en ouders binnen onze muren te kunnen bieden wat nodig is. Centrum voor Jeugd en Gezin en de GGD (consultatiebureau) zijn organisaties waarmee we korte lijnen hebben en welke we kunnen benaderen voor adequate hulp en ondersteuning. Altijd in overleg en met toestemming van de ouders van het kind. In een enkel geval is een kind toch beter af bij een gespecialiseerde organisatie.



### 4.4 OVERIGE PARTNERS

Naast ouders, basisonderwijs en zorginstellingen vinden we het belangrijk om relaties te onderhouden met andere partners. Een daarvan is Bibliotheek de Kempen. Naast het lenen van boeken hebben we de mogelijkheid om expertise in te winnen van hen om bijvoorbeeld workshops te organiseren voor onze pedagogische professionals. (Voor)lezen vinden wij ontzettend belangrijk voor kinderen van alle leeftijden. Daarnaast is het beroepsonderwijs een voorbeeld van een partner waar wij nauw mee samen werken, aangezien zij zorgen voor ons toekomstig personeel. Wij faciliteren opleidingsplaatsen en dienen als adviserend orgaan richting het beroepsonderwijs.

